

EFBH-standpunt

Voorgestelde Europese Green Deal en noodzakelijke acties voor de sectoren bouw, hout, meubel en bosbouw en bouwmaterialen.

De EFBH vertegenwoordigt 2.000.000 werknemers in de sectoren bouw, hout, meubel, bosbouw en bouwmaterialen. Deze branches zullen een sleutelrol spelen in de transitie zoals voorgesteld in de Europese Green Deal.

De EFBH staat volledig achter de doelstellingen die zijn vastgelegd in de Europese Green Deal en verwelkomt de Europese ambities om tegen 2050 klimaatneutraliteit te bereiken. Toch moeten we in gedachten houden dat het maken van een "groener" Europa veel kansen biedt, maar ook veel uitdagingen voor onze sectoren met zich brengt. Een "groener" Europa zou ook een socialer Europa moeten betekenen. Geen enkele werknemer mag in de steek worden gelaten en er moet worden gegarandeerd dat alle werknemers en burgers recht hebben op een fatsoenlijk loon, goede arbeidsomstandigheden en opleiding, en adequate sociale bescherming.

Vandaag de dag zijn gebouwen verantwoordelijk voor 40% van het energieverbruik en voor ongeveer 40% van de CO₂-uitstoot. Het jaarlijkse renovatiepercentage van het gebouwenbestand varieert van 0,4% tot 1,2% in de lidstaten. Om de doelstellingen van de EU op het gebied van energie-efficiëntie en klimaat te verwezenlijken, moet dit percentage ten minste verdubbelen. Daarnaast hebben 50 miljoen consumenten moeite om hun huizen voldoende te verwarmen.¹

Hout en bossen bieden een gigantisch potentieel voor de opslag van koolstof. Vandaag de dag beslaan bossen 43% van de landmassa van de EU. De Europese bossen leveren ook de meest duurzame grondstoffen en de houtbewerkingsindustrie is een rijke bron van steeds nieuwe toepassingen en houtproducten. Hout wordt gebruikt in de woningbouw, in infrastructuur van uiteenlopende aard en in tal van andere bedrijfstakken, in nieuwe gezondheidstechnologieën en in combinaties met andere soorten materiaal.

¹ [COM\(2019\) 640 final](#)

De Europese Green Deal lijkt inderdaad veel mogelijkheden te bieden voor onze sectoren. Aan de andere kant moeten we ook erkennen dat de Europese Green Deal ernstige gevolgen zal hebben voor energie-intensieve industrieën zoals de cementproductie. De EFBH gelooft dat er nog steeds een toekomst is voor energie-intensieve industrieën in Europa en zal blijven pleiten voor een duurzaam, ambitieus industriebeleid van de EU. De vergroening van onze economieën is ook sterk afhankelijk van het vermogen van de sectoren om processen en producten verder te innoveren. Een sterkere samenwerking op het gebied van wetenschap, onderzoek en innovatieprocessen wordt in een steeds meer geglobaliseerde economie een voorwaarde om kampioen te blijven of te worden op het gebied van "groene technologieën".

Laat geen werknemer in de steek! Dit is het fundamentele uitgangspunt van de EFBH. En dit kan niet alleen maar een slogan zijn. Alle werknemers en burgers moeten recht hebben op een fatsoenlijk loon, goede arbeidsomstandigheden en adequate sociale bescherming. Deze doelstellingen moeten hand in hand gaan. Om de bouw- en bouwmaterialensector, de houtbewerkingsindustrie en de meubelindustrie met succes koolstofvrij te maken en de steun van de werknemers en de samenleving in het algemeen veilig te stellen, moeten er solidariteitsmechanismen komen om ervoor te zorgen dat alle werknemers er baat bij hebben en dat niemand direct of indirect het slachtoffer wordt van de Europese ambities.

Bouwen aan een groene bouwsector houdt in dat we ook een inclusieve en samenhangende samenleving opbouwen. Voor de EFBH is het van essentieel belang dat de sociale partners betrokken worden bij de transformatie van de bouwsector en de aanverwante branches. Het zijn immers uiteindelijk de werknemers die een groene bouwindustrie bouwen!

ONZE BELANGRIJKSTE OPROEP TOT ACTIE

Om onze sectoren klimaatneutraal te maken, hebben we een ambitieus EGD-actieplan nodig dat de volgende actiepunten omvat:

- De Europese, nationale, regionale en lokale vakbonden moeten worden geraadpleegd over de opzet en uitvoering van het economisch, werkgelegenheids- en sociaal beleid van de EGD-aspecten, aangezien de Europese milieu-ambities grote gevolgen zullen hebben voor de werknemers in onze sectoren.
- De vakbonden moeten volledig worden betrokken bij een gestructureerde sectorale sociale dialoog op de verschillende niveaus. Dit is van essentieel belang voor het vaststellen van een gezamenlijk beleid waarvan de uitvoering ervoor zal zorgen dat de circulaire economie wordt toegepast.
- Er worden geen werknemers in de steek gelaten, met bijzondere aandacht voor de laaggeschoolde werknemers, vrouwen, migranten, jongeren en oudere werknemers. In het kader van een rechtvaardige transitie moeten werknemers het recht hebben op omscholing en/of arbeidsbemiddeling voor andere banen of bedrijfstakken. Een basisopleiding op digitaal en milieugebied moet voor alle werknemers gegarandeerd zijn.
- Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de gezondheid en veiligheid van de werknemers, met name wat betreft nieuwe productiesystemen, toxiciteit, methoden voor de verwerking van hulpbronnen, het werken met nieuwe (grond)stoffen en afval.
- Een eerlijk en duurzaam overgangsproces moet worden gegarandeerd. De verschuiving naar de kringlooeconomie mag niet leiden tot problemen op het gebied van sociale rechtvaardigheid voor werknemers, met name voor micro- en kleine ondernemingen.
- Er moet een financieel vangnet beschikbaar zijn om kwetsbare werknemers te ondersteunen die het risico lopen van de arbeidsmarkt te worden verdrongen. Deze werknemers lopen het risico hun baan te verliezen en geconfronteerd te worden met gezondheids- en veiligheidsrisico's op het werk en andere risico's in het kielzog van de transitie.
- Er zijn nadere specificaties nodig over de wijze waarop het geld van het mechanisme voor een rechtvaardige transitie over de verschillende sectoren en regio's zal worden verdeeld. De werknemers mogen niet de last dragen van de financiering van de transitie naar groene en circulaire sectoren.
- Nationale paritaire opleidingsfondsen voor onze sectoren zouden uitsluitend door de nationale sociale partners mogen worden opgericht en beheerd. Om een eerlijke verdeling van de kosten te garanderen, moeten alle bedrijven een financiële bijdrage leveren aan dergelijke regelingen. De financiering moet in overeenstemming zijn met de omvang van een bedrijf.
- De EFBH eist dat de EU zich meer inspant om energiearmoede uit te roeien en ervoor zorgt dat betaalbare hernieuwbare energie beschikbaar is voor lage-inkomensgroepen en arme eindgebruikers in gebouwen. Energiearmoede moet specifiek worden aangepakt via de Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen (EPBD).
- Het huidige systeem van emissierechten voor energie-intensieve industrieën moet worden geëvalueerd. De EFBH is van mening dat het hoofddoel van elk voorstel erin moet bestaan dat een importeur op de EU-markt met dezelfde CO₂-kosten wordt geconfronteerd als een binnenlandse producent in de EU.

I. De EGD als instrument om de economie na de coronacrisis op een duurzame manier nieuw leven in te blazen

De eigenlijke COVID-19-pandemie veroorzaakt ook een zware economische crisis. Ze heeft een impact op alle sectoren van de samenleving. De nationale regeringen en de EU-instellingen hebben al grootschalige reddingspakketten en andere financiële en economische stimuleringsprogramma's aangekondigd om de sociale en economische behoeften op korte termijn aan te pakken en te voorkomen dat de Europese economie in een diepe recessie terechtkomt. De Europese Commissie heeft aangekondigd dat zij een meer "ontspannen" aanpak zal hanteren ten aanzien van kwesties die verband houden met staatssteun en budgettaire en fiscale maatregelen.

De EFBH juicht dergelijke verklaringen toe, maar het is belangrijk dat de beleidsmakers met een effectieve herstelstrategie komen. De EFBH is ervan overtuigd dat de EGD - in overeenstemming met het engagement van de EU voor wereldwijde klimaatactie in het kader van het Akkoord van Parijs en klimaatneutraliteit tegen 2050 - een kans is om nieuwe richtingen te kiezen om de economie op een duurzame manier nieuw leven in te blazen en te zorgen voor een rechtvaardige en eerlijke overgang naar een koolstofvrije EU.

II. Noodzaak van een alomvattende, inclusieve en participatieve industriële strategie en actieplan voor een circulaire economie voor onze branches

Om succesvol te zijn, vereist de Europese Green Deal een dringende herdefiniëring van de bestaande algemene en sectorale strategieën van het industriebeleid. De EGD heeft echter ook een coherente en consequente industriële langetermijnstrategie nodig, die zowel op sectoroverschrijdende als op sectorspecifieke benaderingen is gericht.

De uitvoering en toepassing van de EGD-agenda in onze sectoren is een collectief engagement, dat een breed partnerschap en een langetermijnstrategie vereist die verder kijkt dan 2050. Voor onze branches moet een langetermijnstrategie gebaseerd zijn op rechtszekerheid en voorspelbaarheid. Alle belanghebbenden, bedrijven en werknemers zullen zich moeten aanpassen aan de nieuwe milieu-ambities. Dit vereist een goed geplande en realistische overgangperiode.

Daarom vraagt de EFBH om een Europese industriële strategie voor onze sectoren, met een sterke sociale dimensie en waarbij ook rekening wordt gehouden met het zeer mobiele karakter van de bouwsector, zowel wat de bedrijven als wat de werknemers aangaat. De Europese industriestrategie moet inclusief zijn en gekoppeld aan de sectorale sociale dialoog, waarin de vakbonden een sleutelrol spelen. Ze moet bovendien vergezeld gaan van aanverwante programma's zoals het "Fonds voor een rechtvaardige transitie". Een industriële strategie moet zowel de uitdagingen op korte als op lange termijn (bv. technologie, vaardigheden, regionale ontwikkelingen, infrastructuur, medezeggenschap, internationale regels voor de handel) en oplossingen omvatten, waarbij rekening wordt gehouden met de realiteit van onze sectoren.

De EFBH ziet een EU-brede waardeketen van bosbouwproducten en de daaraan gerelateerde branches als een aanjager voor de transformatie van onze Europese manier van produceren naar een circulaire bio-economie. Het begint met bebossing, gaat dan over naar de transformatiesectoren en omvat ook wetenschap, onderzoek en sociale behoeften. Bossen en bosbouwbedrijven zorgen in plattelands- en randstedelijke gebieden van oudsher voor werkgelegenheid en kwaliteitsbanen. In dit opzicht, en met de groeiende verstedelijking, worden groene gebieden steeds belangrijker voor sociale aspecten zoals recreatie, vrije tijd, leren of sporten. Daarmee creëren ze een positief effect, helemaal in de geest van de SDG 8 (waardig werk en economische groei).

Een Europese industriële strategie voor onze sectoren moet in de eerste plaats gericht zijn op klimaatneutrale technologieën en innovatie in basistechnologieën, -processen en -producten. Dit moet gebeuren door het vaststellen van benchmarks en het versterken van de vaardigheden en beroepskwalificaties van de werknemers. Een dimensie die niet over het hoofd mag worden gezien, is de noodzaak om het concurrentievermogen van de Europese bedrijven in onze sectoren te waarborgen tegenover de vaak oneerlijke en steeds agressievere internationale concurrentie.

De groeiende complexiteit en kennisbasis van elke sector en de relaties tussen sectoren (productevolutie of de relaties tussen technologieaanbieders en -gebruikers, flexibele en lerende technologieën) is een algemene tendens en een toenemende realiteit in onze sectoren. De directe participatie van werknemers op alle niveaus is nodig om innovatief te blijven. Daarom moeten ook de regels en rechten voor participatie worden verankerd. De sociale partners op alle niveaus worden opgeroepen deze regels en rechten te verstrekken.

De EFBH benadrukt dat de implementatie van de EGD in onze sectoren van invloed zal zijn op de dagelijkse realiteit van veel werknemers: er zullen nieuwe vaardigheden en kwalificaties worden geïmplementeerd, er zullen nieuwe arbeids- en veiligheidsuitdagingen komen en de werknemers zullen worden geconfronteerd met nieuwe praktijken op het gebied van arbeidsorganisatie, materialen en technieken. Al deze nieuwe uitdagingen hebben een directe impact op de organisatie van het werk in onze sectoren. Er kan dus geen sprake zijn van een Europese Green Deal zonder nationale, regionale en specifiek bedrijfsmatige arbeidsverhoudingen tussen werknemers en management.

De Europese industriestrategie is rechtstreeks gekoppeld aan het Actieplan voor de circulaire economie van de Europese Commissie. De EFBH juicht dit toe en merkt op dat de lidstaten al in 2019 conclusies hebben aangenomen over de circulaire economie van de bouwnijverheid (CPR)², waarin zij een lange reeks aanbevelingen en taken aan de Europese Commissie hebben voorgelegd met betrekking tot het vraagstuk van het hergebruik van bouwproducten, meer in het bijzonder ter verduidelijking van de Bouwproductenverordening en andere wetgevingsbesluiten, maar ook met betrekking tot de criteria voor het beëindigen van de afvalstatus van herbruikbare bouwproducten. De EFBH betreurt het ten zeerste dat er vandaag de dag nog steeds geen gemeenschappelijke visie bestaat over de terminologie betreffende het "hergebruik" en "recycling" van de CPR.

² Conclusies van de Raad over de circulaire economie in de bouwsector, Brussel, 8 november 2019.

Daarnaast zijn er nog open vragen over "de kwaliteitscontrole" van herbruikbare materialen. Voorlopig is het zeer moeilijk om de kwaliteit van een product te meten na gebruik in een gebouw, en nog moeilijker na enkele decennia. Dit is met name van belang voor gevaarlijke stoffen zoals asbest, dat bijvoorbeeld gebonden is in beton. Men moet onder alle omstandigheden vermijden dat deze stoffen opnieuw in de economische cyclus terechtkomen. Volgens de conclusies van de Raad van de EU zou er echter een enorme markt kunnen ontstaan, die potentieel 6,5 miljoen banen zou kunnen opleveren en tegelijkertijd zou kunnen bijdragen aan de klimaatdoelstellingen van de EU, gezien de koolstof- en milieuoetafdruk van de sector.

III. Goede implementatie van de Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen (EPBD)³ en de Renovatiegolf

De EFBH is van mening dat het EU-beleid zich moet richten op ambitieuzere energie-efficiëntienormen en betere steunregelingen voor de energierenovatie van oude gebouwen. Hiervoor is een goede implementatie van de Richtlijn Energieprestatie van Gebouwen van belang bij de transformatie van het Europese gebouwenbestand. Dit zou de energieprestaties verbeteren, wat kan helpen bij het aanpakken van een reeks problemen zoals klimaatverandering, energiezekerheid en energiearmoede, en zou mogelijkheden bieden voor groei en hoogwaardige werkgelegenheid in de Europese bouwsector. Volgens de bepalingen van de EPBD moesten de lidstaten uiterlijk op 10 maart 2020 Strategieën voor renovatie op lange termijn (LTRD) indienen. Die zouden structurele informatie moeten bevatten over de kenmerken van het gebouwenbestand in elk land en nuttig moeten zijn voor de planning van de renovatiegolf.

a) Strategieën voor renovatie op lange termijn

De Europese Commissie moet er nauwlettend op toezien dat alle lidstaten een stappenplan met een actieplan opstellen en uitvoeren om hun gebouwenbestand tegen 2050 energie-efficiënt en koolstofarm te maken. Dit plan zou mijlpalen voor 2030 en 2040 moeten omvatten. Volgens schattingen is slechts 3% van de gebouwen in Europa zeer energie-efficiënt, wat betekent dat ongeveer 97% van het huidige gebouwenbestand in Europa in aanmerking komt voor renovatie vóór 2050.

De lidstaten moeten worden aangemoedigd om de minimumeisen voor de uitvoering van een ambitieus beleid voor de transformatie van het nationale gebouwenbestand te overtreffen. De EFBH acht het van groot belang dat de nationale vakbonden van de bouwsector naar behoren worden betrokken bij de uitvoering op nationaal niveau. In dit verband is het belangrijk op te merken dat de lidstaten overleg met de belanghebbenden organiseren ter voorbereiding van hun renovatiestrategieën voor de lange termijn.

De Europese Commissie moet er ook op letten dat de renovatiestrategieën voor de lange termijn voorzien in beleid dat gericht is op de slechtst presterende gebouwen, dilemma's rond "split incentives" (gescheiden prikkels) en marktfalen, en in maatregelen om de energiearmoede te verlichten. Dit biedt de vakbonden een zekere mate van beïnvloeding van de bevordering van sociale overwegingen bij de tenuitvoerlegging van de richtlijn.

³ De EPBD is op 9 juli 2018 in werking getreden. De EU-landen moeten de nieuwe elementen van de richtlijn binnen 20 maanden (uiterlijk op 10 maart 2020) in nationaal recht omzetten.

De Europese klimaat- en sociale ambities om het risico van energiearmoede te voorkomen en op te lossen zijn zeer dubbelzinnig. De EFBH eist dat de Europese Green Deal volledig in overeenstemming is met de VN-agenda voor 2030 en haar doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's). Om coherent te zijn moet Europa zich ertoe verbinden de energiearmoede volledig uit te bannen. Dit is in overeenstemming met de doelstellingen van SDG 1 (geen armoede) en SDG 7 (betaalbare en schone energie). De EFBH eist dat de EU zich meer inspant om ervoor te zorgen dat betaalbare, hernieuwbare energie beschikbaar is voor lage-inkomensgroepen en arme eindgebruikers in gebouwen. Daarvoor moeten we Richtlijn 2009/72 beter coördineren en handhaven (artikel 3.8) en ervoor zorgen dat werkelijk niemand in de steek wordt gelaten in de groene overgangsfase. De EFBH benadrukt dat energiearmoede specifiek moet worden aangepakt via de EPBD.

Bij de renovatiestrategieën voor de lange termijn moet ook rekening worden gehouden met de gezondheid, de veiligheid en de kwaliteit van de lucht binnen in gebouwen. Dit heeft het voordeel dat het de invoering van een holistisch renovatiebeleid mogelijk maakt, waarbij energierenovatie wordt gecombineerd met de verwijdering van asbest en andere schadelijke stoffen. De Europese Commissie moet ervoor zorgen dat alle lidstaten voldoende financiële middelen ter beschikking stellen en dat de EU-middelen efficiënt en op een holistische manier worden gebruikt.

b) Renovatiepaspoort

Het individuele gebouwenrenovatiepaspoort is een nieuw instrument om informatie te verschaffen over het energiebesparingspotentieel van een gebouw en om het traject te beschrijven die moet worden afgelegd om die besparingen te realiseren. Het is ontworpen als een aanvulling op de energieprestatiecertificaten. In een dergelijk paspoort zouden op basis van energie-audits voor een bepaald gebouw systematische langetermijnmaatregelen voor de renovatie worden vastgesteld. Als digitaal instrument wordt het gebruikt bij de ontwikkeling van Building Information Modelling (BIM, Bouw Informatie Model) en heeft het het potentieel om alle partijen die betrokken zijn bij een bouwproject toegang te bieden, waardoor de informatiehiaten worden verkleind.

Volgens de EFBH heeft het renovatiepaspoort ook de mogelijkheid om schadelijke stoffen in gebouwen te registreren als preventief gezondheids- en veiligheidsinstrument. Het zou kunnen worden gebruikt om schadelijke stoffen te registreren wanneer deze zijn geïdentificeerd en om de bij de bouw en renovatie van een gebouw gebruikte materialen te catalogiseren om de verwijdering van "toekomstige schulden" die nog niet als gevaarlijk zijn geïdentificeerd, te vergemakkelijken.

Momenteel voert de Europese Commissie (BPIE⁴) een haalbaarheidsstudie uit voor de invoering van een renovatiepaspoort. De EFBH is van mening dat het een verplicht systeem moet zijn, dat van vitaal belang is om kosteneffectieve, diepgaande renovatie te stimuleren, op basis van kwaliteitscriteria. De EFBH vraagt de Europese Commissie om hoge verplichte kwaliteitseisen te stellen aan het renovatiepaspoort.

⁴ Building Performance Institute Europe

c) EU-regeling voor de handel in emissierechten

De EFBH verwacht niet dat het opnemen van de bouwsector, meer bepaald verwarming en/of koeling, de emissies in de bouwsector aanzienlijk zou verminderen. De verwarmings-/koelingssector wordt gekenmerkt door een lage prijselasticiteit van de vraag, wat betekent dat een stijging van de prijs van verwarmingsbrandstof een beperkte invloed heeft op de vraag. Daarnaast zijn er nog vele andere belemmeringen die de goedkeuring van emissiereductiemaatregelen in de weg staan, ook al zouden deze op de lange termijn kostenbesparingen opleveren. Als alternatieve oplossing stelt de EFBH voor om een bindende doelstelling op te nemen die bepaalt dat ten minste 50% van de openbare aanbestedingsprocedures voor de bouw milieuvriendelijk moet zijn. Naar onze mening bieden de Richtlijnen inzake overheidsopdrachten een kans om overheidsopdrachten beter af te stemmen op de sociale, economische en milieudoelstellingen van de EU. De Europese Green Deal moet daarom de link tussen milieu- en sociale doelstellingen bij aanbestedingen versterken. De EFBH stelt een uniforme Europese "groene productregelgeving" bij openbare aanbestedingen voor.

IV. Realistische en adequate middelen om de EGD te financieren en investeringen in infrastructuur en sociale en betaalbare huisvesting te stimuleren

De huidige EU-begrotingsregels belemmeren grote overheidsinvesteringsprogramma's op zowel nationaal als EU-niveau.

De EFBH is verheugd over het besluit van de Europese Commissie om een meer "ontspannen" aanpak te hanteren ten aanzien van kwesties die verband houden met overheidssteun en budgettaire en fiscale maatregelen. Voor het herstel hebben we een robuuste EU-begroting nodig om de ambitieuze EGD-acties uit te voeren. De uitvoering van de Europese Green Deal zal daardoor een herdefiniëring van het begrotings- en monetair beleid op Europees, nationaal, regionaal en lokaal niveau afdwingen. Er moeten voldoende financiële middelen beschikbaar zijn.

Het mechanisme voor een rechtvaardige transitie van 100 miljoen euro is in de eerste plaats bedoeld om de aandacht te richten op de sectoren en regio's die het zwaarst door de overgang worden getroffen. Er zijn nadere specificaties nodig over de wijze waarop het geld over de verschillende sectoren zal worden verdeeld. Een cruciale factor voor de EFBH is dat de werknemers niet de last dragen van de financiering van de transitie naar een groene en circulaire industrie.

De EFBH eist dat er een uitgebreid investeringsplan wordt overeengekomen. De overheid moet een belangrijke rol spelen bij de ontwikkeling van die investeringsplannen, niet alleen bij de financiering, maar ook bij de coördinatie en de uitvoering van het beleid. Overheidsinvesteringen zullen ook helpen bij het mobiliseren van particuliere financiering.

De meerjarenbegroting van de EU zal een belangrijke rol spelen bij de verwezenlijking van deze ambities. De EFBH is verheugd over het voorstel van de Commissie om een doelstelling van 25%⁵ voor klimaatmaatregelen in alle EU-programma's op te nemen.

Als EFBH denken wij dat groene obligaties en speciale kredietratings voor groene projecten kunnen helpen om investeringen in infrastructuur en gebouwen te stimuleren. Volgens schattingen van het Climate Bond Initiative is er nog steeds een aanzienlijk groeipotentieel. De EFBH is een groot voorstander van fiscale en financiële stimulansen om het aantal groene obligaties te verhogen, op voorwaarde dat deze op een transparante manier worden uitgegeven en functioneren. Om de markt van groene obligaties verder te reguleren stelt de EFBH verplichte normen en duidelijke criteria voor beleggingsthema's voor. Ook is er een kosteneffectief monitoringmechanisme nodig om ervoor te zorgen dat de emittenten van groene obligaties zich aan de criteria en de normen houden.

Voor de EFBH is het van cruciaal belang dat er investeringen beschikbaar komen om de groene digitale transitiebehoeften van werknemers aan te pakken, aangezien veel werknemers in onze sectoren nog steeds niet over digitale vaardigheden beschikken. Dit kan leiden tot banenverlies, gezondheids- en veiligheidsrisico's op het werk en andere risico's in verband met de transitie. De EFBH dringt erop aan dat er een financieel vangnet beschikbaar is om kwetsbare werknemers, die het risico lopen van de arbeidsmarkt te worden verdrongen, te ondersteunen.

De EFBH is ook verheugd over de toewijzing van 20% van de inkomsten uit de veiling van emissierechten in het kader van de EU-regeling voor de handel in emissierechten aan de EU-begroting. Bij de herziening van de EU-regeling voor de handel in emissierechten moet ook worden overwogen om extra inkomsten uit emissierechten aan de EU-begroting toe te wijzen teneinde de financiering van de eerlijke transitie te versterken. Daarnaast is de EFBH ook verheugd over de ambitie om de klimaatdoelstellingen van de Europese Investeringsbank te verdubbelen van 25% naar 50% in 2025.

Het implementeren van een strategisch investeringsplan voor onze sectoren en het benutten van nieuwe kansen vereist een duidelijke en voorspelbare investeringsstrategie en -plan voor de lange termijn. De EFBH onderstreept dat alleen realistische investeringsstrategieën tot positieve resultaten leiden. Onze sectoren hebben specifieke behoeften en daarom roept de EFBH de EU op om een op maat gemaakt duurzaam Europees investeringsplan te ontwikkelen.

De EFBH roept de Europese Commissie op om nauw samen te werken met alle lidstaten om nationale groene begrotingspraktijken te bevorderen en nationale groene begrotingspraktijken te benchmarken en een groene fiscale governancestrategie in te voeren.

⁵ https://ec.europa.eu/clima/policies/budget/mainstreaming_nl

De EFBH merkt op dat voorstellen voor het nieuwe Europees Sociaal Fonds Plus (ESF+) 2021-2027 betrekking moeten hebben op "een groener, koolstofarm Europa" als een van de horizontale doelstellingen en dat het zou moeten bijdragen tot de verwezenlijking van een algemeen streefcijfer van 25% van de begrotingsuitgaven van de EU ter ondersteuning van de klimaatdoelstellingen. Het ESF+, een instrument van sociaal beleid waarvan de middelen beschikbaar moeten zijn overeenkomstig de regionale en sectorspecifieke behoeften, kan bijdragen tot een rechtvaardige transitie voor werknemers door de verbetering van onderwijs en opleiding die nodig is voor de aanpassing van vaardigheden en kwalificaties, de bijscholing van werknemers en het scheppen van nieuwe banen in groene sectoren te financieren. Om de doelstellingen te bereiken moet het ESF+ zo snel mogelijk beschikbaar zijn. De middelen ervan moeten aanzienlijk worden verhoogd. Anders draagt het niet duurzaam bij aan een rechtvaardige overgang voor burgers en werknemers naar een sociale en groene economie op Europese schaal.

De EFBH is van mening dat met voldoende financiële middelen de investeringen in infrastructuur en sociale woningbouw zullen worden gestimuleerd. Om de ambitieuze doelstellingen van de EGD te bereiken, moet de belangrijkste infrastructuur worden gemoderniseerd. Infrastructuur die ons zal helpen een transformatie van de mobiliteitsmodi te realiseren, bijvoorbeeld het transport van meer goederen over zee en via binnenwateren, het spoor, enz. Maar ook de hogesnelheidsspoorwegverbindingen tussen grote steden in de hele EU moeten worden verbeterd. Om de doelstellingen op het gebied van hernieuwbare energie en energietransport naar de consument te bereiken, is het ook belangrijk om performante elektriciteits- en energienetwerken uit te bouwen voor het transport van hernieuwbare energie in en tussen de lidstaten van de EU. De afgelopen tien jaar hebben veel lidstaten het onderhoud van hun cruciale infrastructuur verwaarloosd. In het kader van het huidige Pact voor stabiliteit groei en stabilisatie zijn veel lidstaten verplicht om de tekorten en de overheidsschuld terug te dringen, wat heeft geleid tot ondermaatse investeringen en een verslechtering van onze verouderde infrastructuur. De EFBH eist dat de EU de lidstaten een budgettaire ruimte biedt om de bestaande infrastructuur op te bouwen en te verbeteren om aan de vraag naar een meer sociale en milieuvriendelijke infrastructuur te voldoen.

Het algemene tekort aan **sociale en betaalbare huisvesting** voor de lage-inkomensgroepen en andere inkomensgroepen is een structureel probleem binnen de EU. Vandaag de dag zijn veel kwetsbare mensen niet in staat om zich een fatsoenlijke woning op de particuliere woningmarkt te veroorloven. De behoefte aan betaalbare en sociale huisvesting is een ecologische en sociale uitdaging. De EFBH erkent dat het concept van sociale huisvesting in de meeste landen van de MOE-regio niet bestaat. De chronische woningnood treft ons allemaal op de een of andere manier. Afgezien van de menselijke impact leidt onze huisvestingscrisis tot een aanzienlijke stijging van de sociale kosten. De EFBH onderstreept dat het bevorderen van de bouw, het behoud, het onderhoud en de renovatie van sociale en betaalbare woningen een aanzienlijke stimulans voor de werkgelegenheid in de bouwsector zou betekenen.

Hoewel het creëren en ontwikkelen van sociale en betaalbare huisvesting een nationale bevoegdheid is, speelt het wetgevingskader van de EU een belangrijke rol. De EFBH dringt er bij de Europese instellingen en wetgevers op aan een groot netwerk op te bouwen om een aanzienlijke uitbreiding van de

investeringen en een adequaat wetgevingskader te bevorderen, waardoor de bouw van sociale en betaalbare woningen in de EU-lidstaten wordt gestimuleerd en vergemakkelijkt. Om het aantal daarvan te vergroten vraagt de EFBH de EU ook om een gerichte budgettaire armslag in het kader van het Europees **Stabiliteits- en groeipact**.

Daarnaast vraagt de EFBH de Europese Commissie om de lidstaten meer flexibiliteit te bieden bij de toepassing van het EU-regelgevingskader dat van toepassing is op de controle op staatssteun en sociale huisvesting. Volgens de Europese pijler van de sociale rechten moet men bij de beoordeling of de staatssteunregels het juiste evenwicht vinden tussen het handhaven van een gelijk speelveld op de interne markt van de EU, meer aandacht besteden aan de sociale vraagstukken. Ten slotte vraagt de EFBH om een ruimere beoordeling van de diensten van algemeen economisch belang bij de beoordeling van de toepassing van de overheidssteunregels.

De EFBH onderstreept dat het streven naar meer sociale en betaalbare woningen en appartementen ook beantwoordt aan de demografische en arbeidsmarktveranderingen op lange termijn, die de komende decennia naar verwachting zullen plaatsvinden.

V. Geen Green Deal zonder sociale dialoog en participatie

Om een Europese Green Deal en een rechtvaardige transitie tot stand te brengen, moet de Europese pijler van de sociale rechten volledig ten uitvoer worden gelegd. Het 8e principe van de pijler verwijst naar de sociale dialoog en de betrokkenheid van de werknemers.

Aangezien de Europese milieu-ambities grote gevolgen zullen hebben voor de werknemers in onze sectoren, moeten de Europese, nationale, regionale en lokale vakbonden worden geraadpleegd over het ontwerp en de uitvoering van het economisch, werkgelegenheids- en sociaal beleid van de EGD-aspecten.

We zijn getuige van de uitholling van de sociale dialoog. In de afgelopen tien jaar hebben verschillende lidstaten de sectorale nationale sociale dialoog en die op bedrijfsniveau in onze sectoren ontmanteld of uitgehold. Om ervoor te zorgen dat de Europese ambities op bedrijfsniveau worden verwezenlijkt, moeten de sociale partners van onze sectoren vrijelijk kunnen onderhandelen en collectieve overeenkomsten kunnen sluiten over zaken die voor hen van belang zijn, met inachtneming van hun autonomie en het recht op collectieve actie.

De EFBH dringt er bij de Europese Commissie op aan de unieke kans van de EGD aan te grijpen om de capaciteit van de sociale partners te vergroten en een effectief systeem van sociale dialoog in onze branches op te zetten. De overgang van onze sectoren naar circulaire en biogebaseerde bedrijfstakken zal alleen slagen als de directe participatie van werknemers op de werkplek in alle vormen van bedrijven wordt vastgelegd en gepaard gaat met begeleiding, rechten en procedures, die bij voorkeur zijn ingebed in collectieve arbeidsovereenkomsten. Ter ondersteuning van dit proces zal de EFBH de sociale dialoog op alle niveaus bevorderen en ondersteunen.

VI. Eerlijke en rechtvaardige overgang

De EFBH is van mening dat een rechtvaardige transitie essentieel is voor het welslagen van de Europese Green Deal, maar het vereist een brede aanpak, waarbij alle sectoren betrokken zijn. Vandaag de dag is die slechts op een beperkt aantal sectoren en regio's gericht.

Een eerlijke en rechtvaardige milieutransitie betekent dat de last van de verandering door iedereen wordt gedragen, dat de voordelen door iedereen worden gedeeld, dat zij die het meest kwetsbaar zijn voor verandering worden beschermd en dat aan alle voorwaarden wordt voldaan om een sociaal verantwoorde milieutransitie te waarborgen. Hiervoor eist de EFBH dat de cementindustrie expliciet wordt genoemd in de plannen van de Europese Commissie als een zeer risicovolle energie-industrie en dat er een sectorspecifiek programma wordt opgezet om de transformatie van de sector naar koolstofneutraliteit te begeleiden. Daarom eist de EFBH dat er een conferentie op hoog niveau wordt georganiseerd met vertegenwoordigers van de vakbonden, het bedrijfsleven en de overheid. Werknemers en werknemersvertegenwoordigers moeten in dit debat hun stem laten horen.

Een rechtvaardige overgang moet doelgericht en gestructureerd worden georganiseerd, samen met de sectorale sociale partners en de overheid. De EFBH ondersteunt de ontwikkeling van rechtvaardige transitieplannen op EU-, nationaal en regionaal niveau van voor het begin tot het einde en zelfs na elk rechtvaardig overgangsprogramma. De vertegenwoordigers van de werknemers moeten worden betrokken bij alle niveaus en fasen van de overgangsfase (beroepsonderwijs en -opleiding, collectieve onderhandelingen en uitvoering van acties) en de overgangsmaatregelen moeten worden georganiseerd op basis van een systeem van "financiële solidariteit".

De EFBH dringt erop aan dat geen enkele werknemer in de steek wordt gelaten, met bijzondere aandacht voor de laaggeschoolde werknemers, vrouwen, migranten, jongeren en oudere werknemers. Ook levenslang leren is een recht van de werknemer, gericht op het versterken van de professionele vaardigheden en kwalificaties. Deze beroepsvaardigheden en -kwalificaties moeten worden erkend en opgelegd voor specifieke activiteiten. Met name in het kader van een rechtvaardige transitie moeten werknemers het recht hebben op omscholing en/of arbeidsbemiddeling voor andere banen of bedrijfstakken en moet voor alle werknemers een basisopleiding op digitaal en milieugebied worden gegarandeerd.

Bij deze overgang moet ook rekening worden gehouden met nieuwe risico's voor de gezondheid en veiligheid op het werk, zoals psychosociale gevaren, de impact van nieuwe technologieën op de werkplek en gevaarlijke stoffen.

VII. Bijscholing, omscholing en nieuwe vormen van werkorganisatie met betrekking tot digitalisering, circulaire economie en energie-efficiëntie

De overgang naar een duurzame, koolstofneutrale en hulpbronnefficiënte industrie zal een grote invloed hebben op de vaardigheidsbehoeften. Er is dringend behoefte aan fundamentele veranderingen in onze beroeps-, onderwijs- en opleidingsstelsels. We moeten meer investeren in menselijk kapitaal (onderwijs, opleiding, levenslang leren) en alle huidige en toekomstige werknemers in onze sectoren uitrusten met de nodige vaardigheden op het gebied van groene en digitale technologieën. Die veranderingen brengen kansen maar ook risico's met zich. Niemand in de steek laten betekent dat sommige werknemers die verder achterblijven echte kansen nodig hebben en goed voorbereid zijn op het omgaan met de risico's. Dit vereist een actief beroepsopleidingsbeleid. De EFBH benadrukt dat de meest kwetsbare werknemers en met name de laaggeschoolde werknemers bijzondere aandacht verdienen.

Een belangrijke taak voor de sociale partners op sectoraal, maar ook op bedrijfsniveau is het ontwerpen van nieuwe werkpatronen en werkorganisatiesystemen. Digitalisering is een ander element dat het mogelijk maakt om traditionele vormen van werkverdeling, zoals een strikte arbeidsverdeling of de verdeling van planning en uitvoering, achterwege te laten. Het digitaliseringsproces vereist dus niet alleen nieuwe vaardigheden, maar biedt de sociale partners de mogelijkheid om na te denken over progressieve vormen van arbeidsorganisatie en de daarmee samenhangende noodzaak om de curricula voor de betrokken beroepen te veranderen.

Onze sectoren hebben uiteenlopende behoeften. Om de doelstellingen van de Europese Green Deal voor de bouwsector te bereiken, moeten we daarom dringend het aantal gekwalificeerde vakmensen vergroten door gerichte nationale kwalificatieplatforms en stappenplannen te ontwikkelen en opleidingen op het gebied van energie-efficiëntie en hernieuwbare energie in gebouwen aan te bieden.

Het toekomstige succes van het Europese bosbeheer hangt sterk af van de verdere opleiding van de werknemers, gecoördineerde wetenschap en een verhoging van de doeltreffendheid van het bosbeheer, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende belanghebbenden en hun belangen. De sociale partners wordt verzocht hun rol te spelen bij de ontwikkeling van curricula en de bevordering van opleiding en kwalitatief hoogstaand beroepsopleidingsonderwijs en formele structuren voor werknemers en leerlingen (stagiairs).

De EFBH is van mening dat er een kans is om het aantal kwaliteitsleerlingen of -stagiairs in al onze sectoren te verhogen, die via een mentorsysteem begeleiding en training van oudere ervaren werknemers zouden kunnen krijgen. Door middel van praktijkstages kunnen werkgevers hun personeel bijscholen, kunnen lerenden een nieuwe carrière ontsluiten en vormen sociale uitkeringen een fantastische hefboom voor sociale mobiliteit. Als zodanig moet de uitvoering van het "Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen"⁶ worden geïntegreerd in het actieplan voor de bouwsector. Voor de meubelsector hebben

⁶ Aanbeveling van de Raad van 15 maart 2018 voor een Europees kader voor hoogwaardige en doeltreffende leerlingplaatsen, [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0502\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0502(01)&from=EN)

de sociale partners een verdere stap gezet in de richting van de invoering van Europese basiskwalificaties, een ander element om kwalitatief hoogwaardige leerlingplaatsen te garanderen en de mobiliteit van werknemers te vergemakkelijken zonder de normen in andere lidstaten te ondermijnen.

De automatisering en digitalisering in verband met de vergroening van onze economie zal gevolgen hebben voor alle werknemers. Daartoe eist de EFBH dat alle werknemers uit de sectoren bouw, hout en meubel een basisopleiding krijgen op het gebied van automatisering en digitalisering.

Aangezien de meeste werknemers in onze sectoren werkzaam zijn in micro- en middelgrote ondernemingen, die slechts over beperkte opleidingscapaciteit en financiële middelen beschikken om hun werknemers adequaat op te leiden, moeten alle lidstaten toegankelijke opleidingsprogramma's voor alle werknemers organiseren. Daarom moedigt de EFBH stellig de oprichting van nationale paritaire opleidingsfondsen voor onze sectoren aan die uitsluitend door de nationale sociale partners worden opgericht en beheerd. Om een eerlijke verdeling van de kosten te garanderen, moeten alle bedrijven een financiële bijdrage leveren aan dergelijke regelingen. De financiering moet in overeenstemming zijn met de omvang van een bedrijf (bijv. omzet).

De vergroening van onze sectoren vereist zeer specifieke kwalificaties en vaardigheden, die moeten worden gereguleerd. Binnen het huidige mededingingsmodel voor de interne markt kan de EFBH geen ongereguleerde concurrentie accepteren tussen gekwalificeerde en geschoolde werknemers en degenen die niet over deze vaardigheden/kwalificaties beschikken. Deze uitdaging is vooral belangrijk in de bouwsector, waar werknemers zeer mobiel zijn en sociale fraude niet ongewoon is. Als we specifieke vaardigheden en kwalificaties niet beschermen, krijgen we te maken met sociale onrust en enorme concurrentievervalsingen.

De veranderende aard van het werk als gevolg van technologische en ecologische veranderingen zal het vraagstuk van nieuwe vaardigheden en kwalificaties en het recht van alle werknemers op een passend inkomen/bescherming tot een belangrijk debat voor de komende decennia maken, waarbij de sociale partners van onze sectoren het voortouw moeten nemen.

VIII. Een kans om de aantrekkelijkheid van onze sectoren te vergroten

Ondanks vele positieve acties lijken onze sectoren geen positief imago te hebben. Deze negatieve perceptie hoeft er niet te zijn en kan worden aangepakt. De implementatie van de EGD in onze sectoren biedt enorme mogelijkheden om dit imago op te krikken. De veranderingen bij de vraag als gevolg van de "vergroening" van de economie en van de werkgelegenheid vormen enerzijds een belangrijke kans voor de werknemers in onze sectoren in termen van activiteit en het creëren van nieuwe banen, maar zullen anderzijds ook een invloed hebben op de organisatie van het werk, de arbeidsomstandigheden en de gezondheids- en veiligheidsvoorwaarden, enz.

Het creëren van meer kwaliteitsbanen die bijdragen aan een koolstofneutrale samenleving om de klimaatverandering tegen te gaan, zou een positiever beeld kunnen geven van onze sectoren.

a) Meer gendergelijkheid bereiken

Momenteel vertegenwoordigen vrouwelijke werknemers ongeveer 10% van alle arbeidskrachten in de bouwsector en ongeveer 30% in de hout- en meubelsector. De vergroening en digitalisering van onze sectoren kan grote professionele mogelijkheden bieden. De ontwikkeling van nieuwe aantrekkelijke beroepen zou het aantal vrouwelijke werknemers in onze sectoren kunnen laten stijgen. Dit vereist een transformatie van de bouw, zowel mentaal als in de specifieke organisatie van het werk op de bouwplaatsen en in de bedrijven, waarbij rekening wordt gehouden met en tegemoet wordt gekomen aan de specifieke behoeften van vrouwelijke werknemers.

Een ander belangrijk element om onze branches aantrekkelijker te maken voor vrouwelijke werknemers is de ontwikkeling van werkregelingen die een beter evenwicht tussen werk en privéleven mogelijk maken. Dit is van even groot belang voor mannelijke en vooral jonge werknemers.

b) Verhoging van het aantal en de kwaliteit van de leerlingplaatsen

De ontwikkeling van hoogwaardig beroepsonderwijs en -opleiding, met name "duale opleidingen", waarbij opleidingen op de werkplek, in opleidingscentra en op scholen worden gecombineerd, is een belangrijk middel om de klimaatovergang in onze industrieën te vergemakkelijken. Rekening houdend met de behoefte aan gekwalificeerde en geschoolde arbeidskrachten moet de EGD ook gebruik maken van de mogelijkheid om de kwaliteit van leerlingen in de sectoren bouw, hout en meubel te verhogen en te verbeteren.

c) Zorgen voor een gelijk speelveld voor migrerende werknemers

De bouwsector is een van de meest mobiele sectoren in de EU, met als bijzonderheid dat de werknemers en bedrijven van het ene naar het andere land verhuizen, terwijl in de meeste branches de producten meestal in de hele EU circuleren.

De EFBH engageert zich en blijft zich sterk inzetten voor een gelijke behandeling van alle werknemers. De tenuitvoerlegging en toepassing van de EGD in de bouwsector zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de "grensoverschrijdende mobiliteitsuitdagingen in de bouwsector". Om een gelijk speelveld te garanderen, moeten alle werknemers en bedrijven dezelfde kwaliteitsnormen in acht nemen.

De EGD moet ook de uitdagingen aanpakken die verband houden met grensoverschrijdende sociale fraude en met de detachering van werknemers, schijnzelfstandigen, illegale bedrijfsmodellen, brievenbusfirma's en valse arbeidsbemiddelende tussenpersonen, die kunnen worden gebruikt om de arbeidskosten in verband met de toepassing van de EGD in de bouwsector te omzeilen.

IX. De gezondheid en de veiligheid van de werknemers bevorderen en alle asbest verwijderen

De veilige verwijdering van alle bestaande asbest in de EU houdt rechtstreeks verband met een aantal van de pijlers van de EGD en een rechtvaardige transitie. Daarom moeten overwegingen op het gebied van gezondheid en veiligheid op het werk in alle maatregelen worden geïntegreerd.

Het "Europees kankerbestrijdingsplan" is een uitstekend initiatief en een kans om de strijd tegen beroepskanker te mainstreamen. Asbest is nog steeds de belangrijkste oorzaak van beroepskanker. Werknemers in alle EU-landen moeten in gelijke mate worden beschermd, omdat het door kanker veroorzaakt leed overal hetzelfde is.

Een "Renovatiegolf" van de bouwsector zal het onvermijdelijk maken dat een aanzienlijk aantal werknemers en bewoners in contact komt met asbestvezels. Voor de strategie van circulaire economie en afvalhervorming zal een ordelijke en veilige verwijdering van asbestafval uit gebouwen van het grootste belang zijn. De complexiteit van de asbesthoudende materialen die in gebouwen worden gebruikt, maakt het zeer belangrijk om deze materialen strategisch te identificeren. Een duidelijke identificatie en een transparant en publiek toegankelijk register van asbest in gebouwen zou kunnen helpen garanderen dat deze materialen niet worden hergebruikt. Wij stellen een Europese aanpak voor om in alle EU-landen uitgebreide en toegankelijke asbestregisters op te zetten. Het Europees Parlement en het Europees Economisch en Sociaal Comité hebben hier al eerder op gewezen. Het nationale digitale asbestregister van Polen kan in dit verband als een voorbeeld van best practices dienen. Duurzame investeringen in de renovatie van gebouwen zouden ook steun moeten inhouden voor huiseigenaren om asbest te verwijderen, aangezien dit aanzienlijke kosten met zich brengt. Die kosten worden trouwens vaak omzeild door illegale werkzaamheden met en verwijdering van asbesthoudende materialen.

Richtlijn 2009/148/EG betreffende de bescherming van werknemers tegen de risico's van blootstelling aan asbest op het werk is een zeer belangrijk stuk wetgeving, waarin EU-minimumnormen worden vastgesteld voor de bescherming van werknemers tegen het dodelijke gevaar van asbestvezels. In het kader van bovengenoemde EU-initiatieven is het tijd om de kernbepalingen van de Richtlijn te herzien om te beoordelen of deze nog steeds toereikend zijn om asbestgerelateerde ziekten strikt te voorkomen.

X. De toekomst van de bouwmaterialen

Een opdrijven van het renovatietempo zal meerdere positieve gevolgen hebben voor de werkgelegenheid en de economische groei in de bouw en de bouwmaterialensector. Bovendien zal de verbeterde energieprestatie van het Europese gebouwenbestand zorgen voor een daling van de CO₂-uitstoot. Overheden, de industrie, vakbonden en andere belanghebbenden hebben echter ook de verantwoordelijkheid om zich in te zetten voor het verlagen van de CO₂-uitstoot bij de productie van bouwmaterialen en het waarborgen van de veiligheid en duurzaamheid van deze producten. Alleen al de omvang van de investeringen en activiteiten in de bouw tot 2050 roept de vraag op welke materialen gebruikt moeten worden. Hoe worden ze geproduceerd? En hoe worden ze aan het einde van hun levenscyclus gerecycled?

De EFBH dringt er bij de Europese Commissie op aan om specifieke aandacht te besteden aan deze zaken om te voorkomen dat de voordelen van een ambitieuze EGD in de bouwsector worden tenietgedaan door onbedoelde neveneffecten. De veiligheid van werknemers en consumenten en de duurzaamheid van bouwproducten moeten cruciale aandachtspunten zijn.

De EFBH is van mening dat het huidige systeem van emissierechten voor energie-intensieve sectoren moet worden geëvalueerd. De EFBH eist dat er een specifiek actieplan wordt ontwikkeld om energie-intensieve branches te stimuleren tot innovatie en een ambitieuze vermindering van hun koolstofvoetafdruk, met de bedoeling de toekomst van deze branches in de EU veilig te stellen. Om te voorkomen dat grondstoffen, halffabricaten (zoals klinkers in de cementindustrie) en/of bouwmaterialen buiten de EU worden geproduceerd en in de EU worden ingevoerd om de hogere milieu- en sociale normen van de EU te omzeilen, hebben we een performanter instrument nodig om koolstoflekkage te bestrijden. De invoering van een mechanisme voor de aanpassing van de koolstofgrenzen zal van cruciaal belang zijn om de doelstellingen en ambities van de EGD te beschermen en tegelijkertijd het concurrentievermogen van de bouwsector en de aanverwante sectoren veilig te stellen en tegelijkertijd de werkgelegenheid te beschermen. Het zal ook de prikkel wegnemen voor bedrijven om hun activiteiten te verplaatsen en de koolstofheffing te vermijden. De EFBH verwelkomt het debat over koolstofgrensmechanismen als een unieke gelegenheid om een gelijk speelveld te creëren tussen de EU en haar partners met betrekking tot de kosten van koolstof. Indien goed ontworpen, zou een aanpassingsmechanisme voor de koolstofgrenzen het gelijke speelveld kunnen creëren dat de sector nodig heeft om koolstofarme investeringen te doen en te evolueren in de richting van koolstofneutraliteit in de hele waardeketen. Als zodanig zou dat van cruciaal belang zijn voor het succes van de Europese Green Deal. Het zou ook derde landen kunnen stimuleren om hun inspanningen op het gebied van klimaatverandering op te voeren.

De EFBH is van mening dat het hoofddoel van elk voorstel erin moet bestaan dat een importeur op de EU-markt met dezelfde CO₂-kosten wordt geconfronteerd als een binnenlandse producent in de EU. Daarom moet het ETS worden gebaseerd op:

- eerlijkheid voor zowel EU- als niet-EU-producenten
- traceerbaarheid en transparantie van de ingevoerde/uitgevoerde producten
- preventie van koolstoflekkage en ingevoerde CO₂-emissies
- verenigbaarheid met de WTO-regels
- een positief effect op het klimaat

XI. Hout als grondstof

Hout speelt een belangrijke rol als grondstof. Het wordt gebruikt in de bouw, voor meubels en vele andere productgroepen. Hout wordt gecombineerd met andere materialen zoals staal, glas of beton. Een deel of de delen van bomen worden in honderden toepassingen gebruikt en we vinden ze in elke bedrijfstak terug.

De kwaliteit van hout als opslag voor broeikasgasemissies is onbetwistbaar. Dit geeft hout potentieel een belangrijke rol in de vergroening en de circulariteit van onze economie. Met het oog hierop roept de EFBH de Europese Commissie op om hout de juiste plaats te geven in de Europese Green Deal en het Actieplan voor de circulaire economie.

Het cascadegebruik van hout kan de blauwdruk zijn voor andere materialen en productiecircels. Daarom moet in de handleiding van de Europese Commissie voor het cascadegebruik van hout meer aandacht worden besteed aan onderhoud en herstelbare producten. Recyclingprocessen zijn vaak energie-intensief.

De EGD zal het gebruik van hout en houten onderdelen in de infrastructuur en de woningbouw stimuleren. Nieuwe combinaties en technieken om hout met beton of andere soorten materiaal te combineren is een continu proces en opent nieuwe wegen naar een duurzamere productie. De afgelopen jaren hebben we veel vooruitgang gezien in het gebruik van hout en veel nieuwe toepassingen. Houten componenten vormen vandaag de dag de basis voor duurzaam isolatiemateriaal, kruislings gelamineerd hout dient voor constructies die een extreem hoog draagvermogen nodig hebben, nieuwe houten producten met waterafstotende eigenschappen worden gebruikt in vochtige ruimtes. Producten op basis van hout zijn bruikbaar voor verpakkingen, kunnen synthetische chemicaliën vervangen of worden (weer) gebruikt in de automobiellindustrie.

De EFBH roept de Europese Commissie op om meer middelen uit programma's zoals het Horizon-programma te mobiliseren om onderzoek naar nieuwe toepassingen van hout en de componenten ervan te initiëren en te ondersteunen. Onderzoeksclusters moeten beter worden ondersteund, met name bij de verspreiding en 'export' van gerelateerde onderzoeksresultaten.

XII. Bossen en bosbeheer

De bosbouw speelt een belangrijke rol bij het voldoen aan de behoeften van onze samenlevingen op het gebied van milieu, economie, maatschappij en klimaat. Bossen zijn van groot belang voor het behoud van de biodiversiteit van de natuur en ze produceren zuurstof. De Europese bossen hebben vandaag de dag een klimaatverlagend effect dat goed is voor naar schatting 13% van de totale Europese uitstoot van broeikasgassen.

Het algemene klimaatvoordeel van bossen en geogste houtproducten omvat:

- De vastlegging van CO₂ door bosgroei op basis van duurzaam bosbeheer;
- Het koolstofopslageneffect van geogste circulaire bosproducten;
- De substitutie-effecten van de vervanging van koolstofintensieve en fossiele materialen en brandstoffen door materialen uit bossen;
- Hout beschermt het terrestrische ecosysteem.

Bebossing en herbebossing hebben nog steeds de hoogste prioriteit en moeten door EU-programma's worden ondersteund en gecoördineerd. Er moet speciale aandacht worden besteed aan het behoud en de verbetering van het vermogen van de bossen om zich aan te passen aan de klimaatverandering. De beleidsmakers in de EU moeten meer aandacht besteden aan duurzaam bosbeheer en investeren in een betere preventie van bosbranden. Een betere coördinatie, ondersteund door adequate financiële middelen en met een focus op opleiding, beter toezicht en een betere beschikbaarheid van middelen bij noodsituaties, is nodig om de groeiende tendens van grote bosbranden te bestrijden.

Om nieuwe duurzame en multifunctionele plantagebossen te ontwikkelen, moeten economische beleidsmaatregelen die gericht zijn op het vergroten van de efficiëntie van het houtaanbod, worden aangevuld met doelgerichte maatregelen om de bossen in stand te houden en de biodiversiteit, het landschap en de maatschappelijke waarden ervan in stand te houden.

Een betere handhaving van de EU-Houtverordening is nodig om een gelijk speelveld in de economie te creëren. Het waarborgen van de legaliteit van hout en houtproducten is ook een belangrijk aspect van duurzaamheid op een geglobaliseerde markt.

Bossen zijn waarschijnlijk de beste manier om land te gebruiken maar ook om grond te produceren. Hoewel de LULUCF-Verordening (Verordening inzake de opname van broeikasgasemissies en -verwijderingen door landgebruik, verandering in landgebruik en bosbouw) in haar structuur en effecten wordt betwist, biedt zij een wettelijk kader voor de bescherming van land. We zien de noodzaak om de uitvoering van de desbetreffende maatregelen te verbeteren en deze te handhaven. Het landgebruik wijst ook op de noodzaak om de bodem beter te beschermen. De EFBH steunt initiatieven om onze bodem efficiënter te beschermen en roept de beleidsmakers van de EU op om dit onderwerp hoog op de agenda te zetten.

XIII. Economische toekomst van het platteland

In de afgelopen decennia zijn de plattelands- en voorstedelijke gebieden geconfronteerd met een bevolkingsafname. Tegelijkertijd is de behoefte aan meer eengezinswoningen toegenomen. In dunbevolkte gebieden zijn de ontwikkelingskosten hoger, bijvoorbeeld voor de nutsvoorzieningen en andere infrastructuur (water, riolering, elektriciteit, gas, wegen). In verhouding tot de vrijstaande eengezinswoning bedragen de infrastructuurkosten per wooneenheid voor de rijwoning slechts 46%, die voor meergezinswoningen slechts 27%. Dit voorbeeld toont aan dat deze trends een specifiek ruimtelijk ordeningsbeleid ("Raumplanung") en een duurzaam infrastructuurbeleid, aangepast aan de lokale behoeften, vereisen.

Een ander belangrijk aspect is de economische toekomst van het platteland. Mensen die in perifere regio's wonen, moeten toegang hebben tot fatsoenlijke banen. De sectoren bouw en bosbouw zijn op maat gemaakt voor deze uitdaging. Ze bieden werkplekken en leerplaatsen in landelijke, voorstedelijke en stedelijke gebieden, voor kleine en middelgrote bedrijven en voor een breed scala aan beroepen en economische activiteiten, zoals de bouw, steengroeven, bosbouw, houtzagerijen, houtbewerking, meubelmakerij en nog veel meer. De genoemde sectoren spelen daarom ook een essentiële rol bij het in stand houden en bevorderen van gedecentraliseerde economische structuren.

We moeten onze sectoren aantrekkelijker maken voor de toekomst, ervaren arbeidskrachten in de sectoren houden en jongeren aantrekken, als basis om de economie meer circulair en biogebaseerd te maken. Om dit te bereiken moet specifieke aandacht worden besteed aan onderzoek naar de virtuele capaciteiten van kleinere regio's (NUTS3-niveau), op basis van een diepgaande analyse van de feitelijke structuur van de beroepsbevolking en de economische activiteiten, de handelsbetrekkingen en andere beïnvloedingsparameters. Daarnaast moeten nieuwe innovatieve producten, toepassingen, productcombinaties en productieprocessen worden geanalyseerd om de perspectieven van een regio in kaart te brengen. Het cohesiebeleid van de EU en de structuurfondsen van de EU moeten zich meer richten op deze aspecten van de economische activiteiten. De EFBH roept de Europese Commissie op om bestaande instrumenten, zoals het programma Horizon Europa en de structuurfondsen, in te zetten ter ondersteuning van waardeketens zoals de houtcluster.

XIV. Bouwen en stimuleren van intelligente steden

De EFBH is van mening dat de daadwerkelijke uitvoering van de EGD op lokaal niveau zal plaatsvinden. Daarom moeten elke stad en gemeente het voortouw nemen om de EGD in de praktijk om te zetten. Cohesie en evenwicht tussen plattelands-, voorstedelijke en stedelijke gebieden is van het grootste belang voor de toekomst van onze samenlevingen. Dit is ook vastgelegd in de Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling (SDG).

Het verminderen van de uitstoot van koolstof is een grote uitdaging voor lokale steden en gemeenschappen. In de komende decennia zullen alle steden en gemeenten hun lokale infrastructuur en organisatie fundamenteel moeten evalueren en heroverwegen. Om van onze steden een aangename plek om te wonen en te werken te maken, moeten we het openbaar vervoer optimaliseren, veilig fietsen mogelijk maken, het water- en afvalbeheer herzien, alle CO₂-intensieve activiteiten zoals verwarming en verlichting verminderen, meer bomen planten en meer parken aanleggen.

Door een technologische aanpak kunnen veel steden en gemeenten de uitstoot van broeikasgassen aanzienlijk verminderen en tegelijkertijd de woon- en werkkwaliteit van hun inwoners en forensen verbeteren. Het gebruik van technologie, zoals slimme sensoren, slimme gebouwen, ledverlichting, 5G-communicatie, innovatieve materialen of ICT, biedt onbeperkte voordelen om onze klimaat- en milieu-uitdagingen aan te pakken en tastbare resultaten te behalen.

De EFBH dringt er sterk op aan dat alle Europese instellingen zich meer inspinnen om alle Europese steden en gemeenten om te vormen tot slimme leef- en werkomgevingen. Slimme steden kunnen een aanzienlijke bijdrage leveren aan de vermindering van broeikasgassen en tegelijkertijd het welzijn van de burgers en werknemers verbeteren.